

Történelem

5. osztály

I. félév

Élet az őskorban

Hogyan élt az őskori ember?

gyűjtögetés, vadászat, halászat, munkamegosztás, földművelés, állattenyésztés, mesterségek, az első földművelő közösségek, mágia

Hol rejtőzik a múlt?

A történelem forrásai, régészet, idősámítás, a történelem korszakai

Az ókori Kelet

Mezopotámia

Tigris, Eufrátesz, öntözéses földművelés, városállam, Hammurapi, birodalom, ékírás

Az Egyiptomi Birodalom

Nílus, öntözéses földművelés, a társadalom rétegei, piramis, múmia, többistenhit, szobrászat

Kína

Árasztásos földművelés, Nagy fal, az ókori kínai találmányok

Hogyan írtak az ókori Keleten?

ékírás, hieroglifák, hangjelölő írás

Az „ígéret földje”

Biblia, Ószövetség, egyistenhit, özönvíz, Jeruzsálem, Ádám, Éva, Noé, Mózes, Salamon, Dávid

Az ókori Görögország

Istenek és hősök

Balkán-félsziget, mítosz, többistenhit, Olümposz, Zeusz, Pallasz Athéné, Poszeidon, Héra, kereskedelem, városállam, Olümppia

Athén és Spárta

athéni demokrácia, népgyűlés, démosz, Spárta, a katonaállam

A görög-perzsa háborúk

a marathoni csata története, Kr.e.490, Xerxész, Leonidász, Thermophülai-szoros
Periklész korának műveltsége: színház, Akropolisz, Hérodotosz

Nagy Sándor birodalma

Perzsa Birodalom, Alexandria,

Az ókori Róma

A város alapítása

Kr.e.753, Romulus, latinok, királyság, szenátus
köztársaság, népgyűlés, konzul

A pun háborúk

Karthágó, Hannibál, provincia, punok, csapóhíd

A köztársaság gondjai

a parasztok tönkrementek, gyengülő hadsereg, rabszolgafelkelés, gladiátor

A császárság

császár, teljhatalom, zsoldoshadsereg, Julius Caesar, Augustus

A Római Birodalom

a provinciák, limes, latin nyelv és írás

Az „Örök Város”, Róma

Róma híres épületei: Colosseum, Forum Romanum, amfiteátrum

Pannónia provincia

légió, limes, Aquincum, Augustus

A kereszténység kialakulása és elterjedése a birodalomban

keresztény, Újszövetség, Megváltó, evangélium, apostol, Betlehem, Jézus, Mária, József, vallás, egyház, pap, püspök, pápa

Róma bukása

barbár, hunok, népvándorlás, Kr. u. 476

II.félév

Képek a középkori Európa életéből

Európa új arca:

középkor; germánok; feudalizmus;

Az uradalom:

földesúr; jobbágy; uradalom; majorság; jobbágytelek; robot; terményadó; nyomásos gazdálkodás; ugar; nehézeke; önellátó gazdálkodás

A középkori keresztény egyház és kultúra:

plébános; püspök; érsek; pápa, tized; szerzetes; kolostor; szent; legenda; ereklye; eretnek; kódex; román stílus; gótika; humanizmus és a reneszánsz

A nyugati keresztény császárság:

császár; hűbérúr; hűbéres; hűbéri lánc; Nagy Károly

A lovagság és a lovagi élet

A magyar nép őstörténete

A magyar nép születése, vándorlás a szteppéken

finnugor, őshaza, Urál, nomád pásztorkodás, nagy család, nemzetség, törzs, táltos, Volga, Káma

A vérszerződés, honfoglalás

Levédia, Etelköz, törzsszövetség, fejedelem, Álmos, Árpád, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, honfoglalás

Magyarország az Árpádok idején

A kalandozások

A keresztény magyar állam megalapítása:

Géza fejedelem; Vajk; Gizella; vármegye; püspökség; érsekség; tized; Koppány; Szent István; Imre herceg; Vazul; 1000; Esztergom

(Szent) László és Könyves Kálmán királysága

III. Béla és II. András kora:

kancellária; oklevél; bárók; Aranybulla; Anonymus

A tatárjárás:

kán; kunok; IV. Béla, Julianus; Muhi

A második honalapítás:

telepesek; III. András; 1301

6. OSZTÁLY

I. félév

Képek a középkori Európa életéből

-Európa új arca:

középkor; germánok; feudalizmus; zsinat; pátriárka

-Az uradalom:

földesúr; jobbágy; uradalom; majorság; jobbágytelek; robot; terményadó; nyomásos gazdálkodás; ugar; nehézeke; önellátó gazdálkodás

-A középkori keresztény egyház és kultúra:

plébános; püspök; érsek; pápa, tized; szerzetes; kolostor; szent; legenda; ereklye; eretnek; kódex; román stílus; gótika; humanizmus és a reneszánsz

-A nyugati keresztény császárság:

császár; hűbérúr; hűbéres; hűbéri láncc; Nagy Károly

-A lovagság és a lovagi élet

-A török támadása (1453)

Magyarország az Árpádok idején

-A kalandozások

-A keresztény magyar állam megalapítása:

Géza fejedelem; Vajk; Gizella; vármegye; püspökség; érsekség; tized; Koppány; Szent István; Imre herceg; Vazul; 1000; Esztergom

-(Szent) László és Könyves Kálmán királysága

-III. Béla és II. András kora:

kancellária; oklevél; bárók; Aranybulla; Anonymus

-A tatárjárás:

kán; kunok; IV. Béla, Julianus; Muhi

-A második honalapítás:

telepések; III. András; 1301

II. félév

A virágzó középkor Magyarországon

-I. Károly országa:

bandérium; aranyforint; kapudó; árumegállító jog; Visegrád

-Nagy Lajos:

kilenced; ősiség; úriszék; pallosjog; 1351

-Hunyadi János, a törökverő:

hosszú hadjárat; kormányzó; Dugovics Titusz; Nándorfehérvár

-Hunyadi Mátyás:

fekete sereg; füstadó; rendkívüli hadiadó; Beatrix; corvina

-A mohácsi vész

Az újkor kezdetén

-Fölfedezők és hódítók, a fölfedezések hatása:

Kolumbusz; Amerigo Vespucci; Magellán; 1492

-Reformáció és katolikus megújulás:

Luther; Kálvin; Loyolai Szent Ignác

-Forradalom Angliában:

parlament; vasbordájúak; alkotmányos királyság; Cromwell

Magyarország az újkor kezdetén

-Az ország három részre szakadása:

hódoltság; Erdélyi Fejedelemség; királyi Magyarország

-A végvári hősök:

Dobó István; Zrínyi Miklós

-Bocskai István Habsburg-ellenes harca

-A török kiűzése Magyarországról (1686)

-A Rákóczi-szabadságharc (1703-1711):

kurucok; labancok; szécsényi országgyűlés; Bercsényi Miklós; Esze Tamás; Bottyán János; ónodi országgyűlés; trónfosztás; szatmári béke

7. OSZTÁLY

1. félév

A polgári átalakulás kora

-Amerikai függetlenségi háború:

13 gyarmat; bostoni teadélután; George Washington; Függetlenségi nyilatkozat; 1776. július 4. – a függetlenség napja

-A felvilágosodás legfontosabb gondolatai, képviselői

-A francia forradalom története (1789- 1794):

a három rend; XVI. Lajos, labdaházi eskü; 1789. július 14. – Bastille lerombolása; Emberi és polgári jogok nyilatkozata; jakobinus terror; Robespierre

-Napóleon uralkodásának jellemzői:

hadjáratok; Lipcse; Waterloo; Szent Szövetség

-Forradalom az iparban és a mezőgazdaságban:

vetésforgó; gőzgép; szabad verseny kapitalizmus; James Watt; Fulton; Stephenson; Morse

-Változások a társadalomban

A XVIII és XIX. század első felének Magyarországa

-Mária Terézia uralkodása, rendeletei:

úrbéri rendelet; kettős vámrendelet; oktatási rendelet; felvilágosult önkényuralom

-A kalapos király, II. József rendeletei:

jobbágyrendelet; türelmi rendelet; nyelvrendelet

-Széchenyi István, a legnagyobb magyar, elméleti és gyakorlati munkái

-Széchenyi és Kossuth programjának összehasonlítása:

Pesti Hírlap; Védegylet; érdekegyesítés; közteherviselés; önkéntes és kötelező örvköváltóság

II. félév

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc

-1848. március 15. eseményei:

Fiatal Magyarország; 12 pont; polgári forradalom; első felelős kormány; Batthyány Lajos gróf; sajtószabadság

Az első támadás az alkotmányos Magyarország ellen:

jobbágyfelszabadítás; nemzetőrség; népképviselő; Pákozd; Jellasics; Országos Honvédelmi Bizottmány; második bécsi forradalom

-Tavaszi hadjárat és az orosz beavatkozás-vereség:

Klapka György; Isaszeg; Függetlenségi Nyilatkozat; 1849. április 14.; Habsburg-ház trónfosztása; Buda felszabadulása; I. Miklós orosz cár; Haynau; Segesvár; Világos; 1849. augusztus 13.

-Önkényuralom és az ellenállás formái:

1849. október 6.; Haynau rémuralma; Bach-rendszer; passzív ellenállás; Deák Ferenc

A nemzetállamok kora

-Az olasz és a német egység kialakulása

-A technika és a művészetek fejlődése, találmányok a századfordulón:

elektromosság; Edison; Bell; a fonográf; Remington; Zeppelin; Benz; Zeppelin; Wright-fivérek

A dualizmus kora Magyarországon

-Az osztrák–magyar kiegyezés létrejötte (1867)

-A dualizmus rendszere

-Változások a gazdaságban és a társadalomban a XIX. század második felében

Az első világháború

-A „nagy háború” okai

-A világháború szakaszai (1914-1918):

keleti front; nyugati front; déli front; villámháború; állóháború; gépfegyver; Ferenc Ferdinánd; 1914. június 28.; Sarajevó; blokádn; tengeralattjáró; harci gáz; repülőgép; léghajó; tank; Verdun

-Magyarország részvétele a háborúban

8. OSZTÁLY

I. félév

I. A világ az 1920-as és az 1930-as években

- Békekonzferencia, Népszövetség Clemenceau Párizs, Lengyelország, Csehszlovákia, Szerb–Horvát–Szlovén Királyság, Románia 1919 világhatalom, parlamenti demokrácia, fasiszta párt, náci párt, pártállam, Mussolini, Róma; kommunista, Szovjetunió, proletárdiktatúra, személyi kultusz, tervgazdálkodás Lenin, Sztálin,
- nemzetiszocialista, fajelmélet, antiszemitizmus, koncentrációs tábor, diktátor Hitler 1933 Németország

II. Magyarország a két világháború között

- őszirózsás forradalom, Magyar Nemzeti Tanács, földosztás, Kommunisták Magyarországi Pártja, Tanácsköztársaság, Forradalmi Kormányzótanács, IV. Károly, Károlyi Mihály, Kun Béla, 1918. november 16., 1919. március 21
- fehérterror, koalíciós kormány, kormányzó, revízió, irredentizmus Horthy Miklós Párizs, Trianon 1919. ősz, 1920. március 1. pengő, kisantant, Egységes Párt Bethlen István Független Kisgazdapárt, Szociáldemokrata Párt, Nemzeti Munkaterv, nyilasok, Gömbös Gyula, Szálasi Ferenc 1930. szeptember 1.
- első bécsi döntés, második bécsi döntés Teleki Pál Szlovákia, Kárpátalja, Észak-Erdély, Délvidék 1938, 1940

III. A második világháború

- Molotov–Ribbentrop-paktum, második világháború, furcsa háború, Maginot-vonal, Barbarossa-terv Winston Churchill, 1939. szeptember 1.
- Vörös hadsereg, Wehrmacht, Atlanti Charta, Egyesült nemzetek nyilatkozata
- Zsukov, Rommel, Montgomery
- 1941. június 22., 1941. december 7, Leningrád, Moszkva, Pearl Harbor, Midway-szigetek, Sztálingrád, , gettó, partizánmozgalom, Auschwitz, D-nap, radar, T-31-es, Katyusa 1944. június 6., Szicília, Normandia
- V-1, V-2, kamikaze, atomfegyver, nürnbergi per, 1945. május 9. 1945. szeptember 2. Teherán, Jalta, Potsdam, Ardennek, Hiroshima, Nagaszaki

II. félév

Magyarország részvétele a háborúban

- munkaszolgálatos, hintapolitika, 2. magyar hadsereg, hintapolitika Teleki Pál, Bárdossy László, Kállay Miklós,
- 1941. június 27., 1944. március 19, Don-kanyar 1941. április 11., T: Jugoszlávia, Délvidék, Bácska
- sárga csillag, deportálás, gettó, Szálasi Ferenc, Bajcsy-Zsilinszky Endre 1944. október 15.

IV. A globalizálódó világ

- Egyesült Nemzetek Szervezete, kitelepítések, szuperhatalom, hidegháború, Marshall-segély blokádnak, megszállási övezetek, NATO, pártállami rendszer, áruhiány, hiánygazdaság
- hidegháború, koreai háború, vietnami háború; kubai rakétaválság, atomháború, berlini fal
- harmadik világ, erőszakmentes ellenállás, zsidó állam, Gandhi, Mao Ce-Tung CIA, gerilla
- Varsói Szerződés, emberarcú szocializmus, áruhiány, Brezsnyev-doktrína, szabad választások, Európai Unió, euro, Európai Parlament, Hruscsov, Gorbacsov, 1953, 1956, 1968

V. Hazánk a XX. század második felében

- malenkij robot, Ideiglenes Nemzetgyűlés, Ideiglenes Nemzeti Kormány, infláció, forint, Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt, Nemzeti Parasztpárt, Kéthly Anna, Tildy Zoltán, Nagy Ferenc-

Baloldali Blokk, szlámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, egypárti diktatúra, Rákosi Mátyás
- tervezdálkodás, államosítás, kollektivizálás, kötelező beszolgáltatás, kulák, téesz, koncepciók per,
Rajk-per, Államvédelmi Hatóság, Mindszenty József, Nagy Imre, Gerő Ernő, 1956. október 23, lyukas
nemzetiszín zászló, Sztálin-szobor, Magyar Rádió, Molotov-koktél
- munkásőrség, Kommunista Ifjúsági Szövetség, Kádár-korszak, Hazafias Népfőnt, úttörőmozgalom,
Kádár-rendszer, „legvidámabb barakk”,

VI. Állampolgári ismeretek

- -demokratikus állam, állampolgár, állampolgári jogok és kötelességek, alkotmány
 - -törvényhozás, végrehajtás, igazságszolgáltatás, országgyűlés, köztársasági elnök, kormány, bíróság,
ügyészség
- választójog, népszavazás, választott képviselők, nyilvánosság, média, diákönkormányzat